

RENAȘTEREA

Trecut în registrul special dela Tribunalul Cluj, Secția I, sub Nr. 1-1945.

„Toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorându-se dela părintele luminilor, la care nu este schimbare sau umbră de mutare.“

Iacov 1, 17.

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul: parohii cl. I 20.000 Lei parohii cl. III 15.000 Lei
„ cl. II 18.000 Lei particulari . . 15.000 Lei

Redactor: Prot. T. CIURUȘ

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

BISERICA ȘI PACEA

La sfârșitul celei mai îngrozitoare învrăjbi din câte a văzut bătrânul soare, conducătorii noroadelor se căznesc să așeze lumea pe temelia unei păci durabile. Năucită, omenirea se sperie de decorul neronian al urii și nebuniei; ruine fumegânde și pârjol, sdrențe și morminte, leșuri și epave umane, cu întregul lor cortegiu de suferințe nespuse. Toate acestea împodobesc carul de triumf al lui Marte.

Numeroși salvatori încearcă să scoată lumea din abisurile suferinții. Printre aceștia e și Biserica — instituție divină pusă în slujba mântuirii și păcii, iubirii și iertării. Ea își ridică glasul contra urii și duce un permanent războiu contra războiului, pe care îl socotește un păcat mortal contra iubirii — un fenomen satanic — lovind mai ales pe cei nevinovați. Avant-gardă morală și factor al echilibrului social, Biserica pregătește drumul spre înțelegere, spre „pacea universală creștină“. Neîncetata ei rugăciune pacifistă „pentru pacea a toată lumea și pentru unirea tuturor“, tinde la creierea idealului de solidaritate umană în spirit creștin.

Pacea pe care Biserica o oferă lumii se fundamentează pe principii creștine și morale. După învățătura Celui ce ține în mână cumpăna dreptății, toți oamenii sunt fiii lui Dumnezeu, egali între ei și cu egale drepturi la viață și libertate. Ei formează o mare familie, o comunitate spirituală, cu idealuri înalte și veșnice, cu finalitate transcendentă.

Veșnica Magna Charta a păcii este Scriptura Sfântă — hrana spirituală de mai multe milenii a omenirii — care rezolvă neînțelegerile și îmbrățișează interesele ideale ale întregii omeniri. Câteva pasagii sunt suficiente pentru o schiță a păcii. „Fiți în pace unii cu alții. Căutați drumul păcii. Urmăriți faptele păcii. Pacea este darul lui Dumnezeu, roada Du-

hului Sfânt. Pacea noastră este Hristos, El care a făcut din două lumi — una, adică a surpat păretele din mijloc al despărțiturii, vrăjmășia!“

Înainte de a fi în codicii diplomatici, pacea trebuie să existe în fiecare suflet. Inceputul înțelepciunii e să se porceadă la refacerea chipului lui Dumnezeu în om — desfigurat prin păcat, la zidirea internă a omului în duhul păcii. „Cugetul Duhului este viața și pacea“. Din mădulare ale răului oamenii — spre a fi făcători de pace — se cuvine să devină fii ai lui Dumnezeu.

Pentru a se ajunge la o coeziune sufletească, la o înțelegere în Duh, fără de care pacea e imposibilă, Biserica face uz de toate mijloacele sale de propagandă pacifică: iubirea și credința, dreptatea și blândețea, rugăciunea și caritatea, atâtea punți de trecere dela om la om. Osatură spirituală a bunei înțelegeri, Biserica coordonează raporturile între oameni și oameni, între popoare și popoare, în vederea potolirii răsvăririlor. În aceasta constă funcțiunea ei socială.

Marele dușman al păcii — egoismul — trebuie învins prin puterea tot atât de mare a iubirii. Pacea cerească are ca poligon de susținere dreptatea de care lumea e însetată și flămândă. „Și roada dreptății este sămănată întru pace celor ce lucrează pacea“. Pacea în care să nu mai fie învingători și învinși, puternici și slabi, stăpâni și robi, ci toți să formeze un imperiu spiritual sub jugul lui Hristos. Pace zidită cu pietrele adevărului și dreptății, cu perspective de veșnicie.

Suspinele lumii după pace sunt tot mai tipătoare. Impăratul păcii va da al său ceresc dar fiilor săi care caută Impărăția Sa. „Impărăția lui Dumnezeu este dreptate și pace și bucurie întru Duhul Sfânt“. Corabia mântuirii înaintează pe apele vremii, purtând speranțele păcii eterne. Pr. GH. ONETIU

Rolul Bisericii în consolidarea păcii

După războiul apocaliptic, care a zdruncinat atât de profund conștiința umană și a redus valorile spirituale la cea mai josnică treaptă a cruzimilor, omenirea întreagă par'că se simte descătușată de aceasta fiară a răzbunării și se dorește spre zările unei vieți mai tihnite, unde să-și găsească odihnă sufletul ei.

Pacea nu se înfăptuește cu atâta rapiditate, cu câtă iuteală să săvârșească răzbunarea, pentru că sentimentele nobile pretind timp în dezvoltarea lor, iar cele josnice repede cresc, ca și pălămida în lanul de grâu. Pacea după care însetează omenirea, este cea evanghelică, ale cărei rădăcini sunt înfipte în înaltul cerurilor și care nu este produsul violenței, așa precum odinioară era pacea romană.

Bine a precizat Prea Sfinția Sa, în pastora la dela Crăciun că, „deși războiul din afară a încetat în cea mai mare parte a lumii, pacea dinlăuntru nu s'a așezat încă în suflete.“ Pacea spirituală, care covârșește toată mintea, este fructul evangheliei lui Iisus Hristos, este duhul darului de sus, despre ce ne învață Apostolul Pavel să nu-l stingem. Cine a schimbă viforita vremilor din trecut în popasuri de reculegere? Cine a deschis drumuri noi în șirul veacurilor de întunecime și a scris pagini de glorie și progres în istoria

vieții noastre atât de zbuciumată, dacă nu maica noastră Biserica? Aici e rolul pacificator al Bisericii dreptmăritoare, spre ea să îndreaptă azi privirile tuturor creștinilor.

Biserica nu este aceea instituție care să-și ferece pe dinafară porțile de aur și să-și mistue singură produsul de veacuri; ea își asumă un rol militant, idealul ei este de a purifica conștiințele, a transforma viața socială și de a împroprietări sufletele tuturor cu pacea lui Iisus Hristos.

Rolul Bisericii este asemenea unui far, care luminează și cel mai întunecos colț al conștiinții pentru a asigura mântuirea colectivă prin îndrumarea dinamismului vieții noastre creștine. Pentru a justifica cele sus spuse, iată un exemplu viu din viața pastorală. Cu ocazia praznicului s'au citit pericope din Sfânta Scriptură, cari privesc pacificarea spiritelor și mijloacele cari promovează purificarea conștiinței de orice aberațiune războnică. La sfârșitul expunerii, un enoriaș ridică glas din mulțime și spune: „părinte, cu astfel de cuvinte cu toții ne imblânzim și ne facem asemenea mieluseilor.“

În urma celor exprimate de creștinul din Biserica, ne vine a crede că prin o Biserica luptătoare mai de vreme asigurăm pacea între popoare.

Pr. V. ȘEULEANU

UNIREA ROMÂNEASCĂ

Puterea de viață a neamului românesc cunoaște multe și permanente încercări de înfăptuire a unității sale, trăită și simțită sub diferite forme. Dacă această unire nu a devenit fapt politic, decât târziu, este vina vrăjmășiiilor întâlnite în cale. Întârzierea înseamnă în acelaș timp și trăinicia ei, întemeiată pe o luptă îndelungată pentru realizare.

În lumina acestor sentimente privim marea act al Unirii dela 24 Ianuarie 1859. O hotărâre de „lucru judecat“ pronunțată de o întreagă dezvoltare istorică. Din ea, ca pecete a visului străbun, au răsărit atâtea piscuri luminoase ale istoriei noastre: 1866, 1877, 1881 și în urmă 1918.

Astăzi, ca și atunci, unirea noastră reprezintă cea mai cu-

rată și mai pacinică înfăptuire politică. Ea nu e o asociație, nici coalitiție cu scopuri de sugrumare a dreptului la viață și libertate a altora, ci e o contopire a aceluiași suflet românesc.

Evocăm marea act istoric dela 1859 pentru a ne întări convingerea că, suntem uniți pentru vecie și pentru a cinsti memoria eroilor jertfiți pentru unire. Lumea întreagă se cuvine să ne cinstească dorința curată de a trăi uniți, căci — după vorba Sfintei Scripturi — lucru bun și plăcut este a trăi frații împreună!

Să fim cu grijă deci ca unirea să însemneze și unitate în acțiuni, slujind neamul cu cât mai mult simț de jertfă și interes. Căci așa cere unirea.

Inaugurarea „Cimitirului Eroilor” din Câmpia-Turzii

În urma invaziei ungurești din 5 Septembrie 1944, regiunea Turzii devine un serios teatru de luptă. Datorită frontului staționar prin ocuparea pozițiilor strategice de către inamic satele între Turda—Luduș și mai departe, — au fost greu încercate fiind în linia întâi de luptă.

Armata sovietică în strânsă colaborare cu armata română au atacat și purtat lupte grele, dârze, pentru a scoate pe inamicul bine apărat de pozițiile naturale ale dealurilor din lungul Arieșului. Această zonă de luptă a cauzat multe pierderi de viteji soldați porniți într'un iureș frățesc pentru desrobirea Ardealului de Nord.

În aceste împrejurări tragice în fiecare comună s'au creat cimitire pentru eroii căzuți în lupta pentru apărarea Patriei.

În Câmpia-Turzii cele mai înverșunate lupte s'au dat în partea de sud a comunei, în Sâncraiu. Mulți eroi căzuți au fost înmormântați în cimitirul gr. gat. al parohiei, datorită situației lui camuflate și osteneții pr. L. Lupu, care a rămas în permanență în localitate. Aici au fost înmormântați 31 eroi morți la datoria supremă. Numărul total al eroilor căzuți pe frontul din Câmpia-Turzii nu se știe precis. Au fost însă verificate ulterior 47 morminte cu eroi români și 53 eroi sovietici. Numărul lor este însă apreciabil socotind pe cei dispăruți în valurile umflate ale Arieșului și cu eroi inamici pierși aici.

Datorită grijii așezământului național „Regina Maria” pentru Cultul Eroilor, în consfătuirea locală din 30 August 1945, s'a constituit comitetul pentru construirea cimitirului eroilor și s'a fixat locul pentru odihna lor vecinică — cimitirul parohiei Câmpia-Turzii II (Sâncraiu) cu cel mai mare număr de eroi.

S'a studiat și alcătuit planul cimitirului în suprafață de 760 m² îngrădit precum și contribuțiile financiare și materiale: Așezământul național cu 2 milioane numerar; Soc. Industria Sârmei cu fier pentru beton, sârmă împletită, manoperă și conducerea tehnică a lucrărilor; comuna politică cu procurarea materialelor, transporturi; cetățenii cu contribuții benevole.

Planul cimitirului consta din trei rânduri de morminte individuale și trei rânduri de morminte colective mai scurte prevăzute cu bordură de beton, cari vor cuprinde pe toți eroii, iar în mijloc spațiul pentru troița de 4 m. înălțime, dăruită de Așezământul din București.

Cheltuelile pentru amenajarea completă a cimitirului, se cifrează la suma de 10 milioane.

Stabilindu-se în prealabil programul și fixându-se date, inaugurarea solemnă a Cimitirului Eroilor s'a săvârșit în Dumineca din 16 Decembrie 1945. Slujba sfințirii și a parastasului eroilor, s'au oficiat de preoții bisericilor românești din localitate, Cuvântul Bisericii îl rostesc preoții O. Savu și S. Coman, accentuând ideea eroică și simbolul cimitirului pentru crezul generațiilor viitoare.

DI. V. Ungureanu, preș. comit., face darea de seamă pentru inițiativa și construcția cimitirului.

DI. Dr. Iuliu Pop, vorbește ca organ reprezentativ al județului. Din partea Așezământului național, vorbește d-nii col. I. Dobjanschi și gen. adj. T. Radu, arătând senzul spiritual al troiței în mijlocul eroilor și elogiaza memoria celor ce și-au jertfit viața pe altarul Patriei. În cadrul cuvântărilor se face apel nominal al eroilor, apoi se citește și înmânează Diploma de onoare conferită de I. P. S. S. Patriarh Nicodim, cu conținutul: „Dăm înalta noastră binecuvân-

tare și mulțumim din toată inima conducerii și muncitorimii uzinelor Industria Sârmei din Câmpia-Turzii pentru marea contribuție în bani, materiale și muncă, la opera urmărită de Așezământ”.

Din partea comunei vorbește dl.

I. Sălcianu primar.

Solemnitatea se termină într'o atmosferă de reculegere cu împărțirea colivei și pomenii pentru copiii săraci — oferită de Comitetul Soc. Crucea Roșie.

Părintele CÂMPIAN

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

Situația politică. În cursul săptămânii trecute au avut loc diferite consfătuiri ministeriale, în cadrul cărora s'au discutat problemele privitoare la libertățile politice și cetățenești, apoi pregătirea legii electorale și alte legiuri de actualitate.

Bugetul nou este întocmit și se crede că va ajunge cifra de 1500 miliarde Lei. Se prevede o sporire a impozitelor indirecte și o scădere a impozitelor pe salarii.

Comisia pentru pregătirea tratatului de pace a fost constituită în persoana D-lor Gh. Tătărescu, Lu-

crețiu Pătrășcanu, Ștefan Voitec și Mihail Ralea.

EXTERNE

Londra. Adunarea Generală a Națiunilor Unite și-a constituit organele cele mai importante: Consiliul securității și Consiliul economic social. Urmează să se formeze statul major militar al Națiunilor Unite și să designeze secretarul general.

Paris. Guvernele celor Trei Mari au informat guvernul francez că tratatele de pace cu Italia, România, Ungaria, Bulgaria și Finlanda vor fi întocmite la conferința de pace ce se va întruni la 1 Mai la Paris.

INFORMAȚIUNI

D. Gh. Tătărescu vicepreședintele consiliului de miniștri și ministrul al afacerilor streine a fost însărcinat cu interimatul Departamentului Finanțelor.

Mulțumită publică. Consiliul parohial din Păgânești (Heidendorf), județul Năsăud, aduce vii mulțumiri tuturor generoșilor binefăcători cari, prin daniile lor în bani sau obiecte bisericesti în valoarea totală de Lei 949.770 Lei, au contribuit în mare măsură la înzestrarea bisericii din nou înființata parohie.

Fie bineprimită această danie, iar pe credincioșii dăruitori să-i învrednicească bunul Dumnezeu a dobândi tot darul ceresc și pământesc spre fericirea lor. *Consiliul parohial.*

Electrificarea țării. Studiile pentru electrificarea țării sunt terminate și acum se anunță trecerea la realizări. Astfel la cele două mari căderi

de apă dela Porțile de Fier și Bicăz, care urmează să fie folosite, se vor construi mari baraje și astfel vor alimenta cu curent electric întreaga țară.

† **Dr. Petru Meteș.** La încheierea foii aflăm trista veste că avocatul **Dr. PETRU METEȘ**, fost juriconsultul eparhial, membru al Consiliului, al Adunării eparhiale și al F. O. R.-ului, mare sprijinitor al Bisericii, a adormit întru Domnul, Duminecă 20 Ianuarie 1946. Vom reveni în numărul următor.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii!

Cununie. Duminecă 20 Ianuarie c. a avut loc, în biserica din Sânpetru Almașului, cununia religioasă a D-lui Ioan Pop, absolvent în teologie cu D-șoara Lucia Nicola, nuni fiind P. C. prot. stavr. Dr. V. Sava cu D-na și DI adv. Ilie Leoca cu D-na. Felicitări.

nu este posibilă, cultura peste tot nefiind apreciată ca o valoare.

„Acest drum pentru noi nu poate fi urmat, chiar și pentru faptul că cele două concepții despre Dumnezeu și lume nu pot sta alături. Un Dumnezeu sfânt și o lume rea nu se impacă”.

— Al doilea tip acela al omului apropiat de lume și depărtat de Dumnezeu, îl întâlnim mai mult sub haina seducătoare a umanismului. În contrast cu creștinismul poate fi numit păgânismul modern. Aci totul este cultură. Diferitele aspecte ale vieții formează contrastele, cari reprezintă progresul. După acest tip forma cea mai desăvârșită a existenței umane ar fi legătura diferitelor aspecte ale vieții în ordinea ierarhică a valorii lor obiective. Acest idol al umanității nobile, azi este cel mai periculos dușman al creștinismului, întrucât după aparențele externe se aseamănă tipului creștin apropiat lumii.

Acest tip își recrutează aderenți în lumea cultă a apusului, fiind mai captivant, pentru Europeanul sau Americanul întreprinzător, înrolat cu toate puterile lui corporale și spirituale în lupta de subjugare a naturii înconjurătoare, decât pen-

tru orientatul molatec, mai apropiat de simplitatea vieții primitive.

El reprezintă o serioasă piedică a misionarismului intern creștin. Lui avem să-i mulțumim și noi importul atâtor curente streine și ostile tradiției noastre, cari au smuls din trecutul națiunii române atât de profund creștine pe unii dintre fiii ei. Acestui tip avem să-i mulțumim greul zilelor de azi. El a alungat teama de Dumnezeu din mijlocul societății, suprema chezășie a unei vieți morale, intronând minciuna, nedreptatea, lingușirea și întreg cortegiul mijloacelor condamnabile în lupta pentru existență. El a înăsprit viața, golindu-o de tot ce este frumos și bun, a omorât aspirația după un ideal mai înalt. În el sunt încadrate toate curentele destructive ale societății umane contemporane cu pronunțat timbru anticreștin. A creat forme de viață extremiste, cari fie pe față fie într'ascuns urmăresc schimbarea radicală a lumii. Deoparte stă ateismul creator al anumitor forme politice și înăbușitor al libertății omului, luptând cu cele mai condamnabile mijloace, pentru detronarea lui Dumnezeu din lume, pentru ștergerea unui trecut de progres și liniște și pentru înhămarea tuturor națiunilor la carul dictatorial al lui mamona.

Umanismul a detronat pe Dumnezeu, l-a omorât, așezând în locu-i pe supraomul Nitscheian. Durere, sufletul acestuia este gol și fără patrie.

Fără de religie este imposibilă o stare de umanitate nobilă. Cel fără de Dumnezeu și înafară de Dumnezeu n'are nici o putere de existență și de viață în sine. El are tendința să cadă și se poate menține deasupra prăpastiei numai prin valurile de putere primite dela Dumnezeu.

„Omul în realitate nu poate fi religios neutral. El nu poate inota liber prin valurile vieții, el trebuie sau să se ridice, sau să se cufunde. Întors la religie se urcă, fără de puterea impulsivă a ei, cade.

În societatea din mijlocul căreia a fost alungată credința în Dumnezeu, fiind înlocuită cu o exclusivă și absolută valorificare a lumii și bunurilor ei, se observă o lănceză, un pesimism, semn de saturație a ființei omenești de păgânismul umanismului. Bucurie simte sufletul nostru când ne apropiem de un bun valoros. Oare poate fi cu ceva răsplătită bucuria de a ne apropia de supremul bun, de Dumnezeu? Nu. Trebuie deci să zicem alături de psalmist: „Tu, Doamne, ne-ai zidit pentru Tine, și inima noastră nu are liniște până nu se odihnește în Tine”.

(Va urma).

